

Opinnäytetyö (AMK)

Sairaanhoitajakoulutus

2020

Nea Harima

OPISKELIJAVASTAAVIEN TEHTÄVÄT JA KOKEMUKSIA KLIINISEN HARJOITTELUN OHJAUKSESTA

– kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Nea Harima

OPISKELIJAVASTAAVIEN TEHTÄVÄT JA KOKEMUKSIA KLIINISEN HARJOITTELUN OHJAUKSESTA

- kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Opiskelijavastaavilla on tärkeä rooli työyksiköittensä opiskelijaohjauksen toteutuksessa. Sairaanhoidajalle kuuluvien perustöiden ohella opiskelijavastaavat ovat vastuussa opiskelijan kliinisen harjoittelujakson suunnittelusta, toteuttamisesta sekä harjoitteluyksikön opiskelijaohjauksen kehittamisestä. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä tehtäviä opiskelijavastaaville kuuluu ja millaisia kokemuksia heillä on opiskelijan kliinisen harjoittelun ohjauksesta. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää opiskelijavastaavien toimenkuvan kehittämisessä ja heidän työnsä tukemisessa.

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Aineistohaussa hyödynnettiin Cinahl-, Medic-, Medline- ja PubMed-tietokantoja. Hakusanoina käytettiin termejä student mentor, student coordinator, tutor nurse perspective. Hakua täydennettiin manuaalisesti. Kaiken kaikkiaan julkaisuja oli yhteensä 139, joista katsaukseen valittiin 12. Aineisto analysoitiin sisällön analyysin avulla ja saatujen tulosten pohjalta laadittiin lisäksi haastattelukysymyksiä toimeksiantajan käyttöön. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Tyks Sydänkeskus.

Kirjallisuuskatsauksen tulosten perusteella eri sairaanhoitopiirien laatimat opiskelijavastaavien tehtävät noudattavat samoja linjoja. Tehtäväkuvausten erot näkyivät siinä, miten käytännönläheisesti opiskelijavastaaville kuuluvat tehtävät oli ilmoitettu. Opiskelijaohjaukseen suhtaudutaan positiivisesti ja ohjaajilla on harjoittelujaksojen ohjauksesta pääsääntöisesti hyviä kokemuksia. Ohjauskokemuksiin vaikuttivat eniten ohjaajan onnistumisen tunne, aika, tuki, tehtävän kuormittavuus ja palautteen antaminen.

Johtopäätöksinä voi todeta, että opiskelijavastaavilla on tärkeä rooli yksikkönsä opiskelijaohjauksen taustalla. Suurin osa opiskelijavastaavien tehtävistä ulottuu opiskelijan suorittaman harjoittelujakson ulkopuolelle suunnittelu- ja kehittämistehtäviin. Ohjaajilla on suurimmaksi osaksi myönteisiä kokemuksia opiskelijoiden ohjauksesta. Ohjaajat kaipaavat kuitenkin enemmän tukea ohjausjakson aikana. Jatkotutkimuksissa voisi selvittää opiskelijavastaavien kokemuksia nimenomaan Suomessa ja miten opiskelijaohjauksen vastuualue koetaan eri sairaanhoitopiirien välillä. Aikaisempaa tutkimusta opiskelijavastaavien tehtävistä tai kokemuksista on tehty vähän.

ASIASANAT:

opiskelijavastaava, tehtävät, kokemukset, kliininen harjoittelu, opiskelijaohjaus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Nursing

2020 | 31 pages, 19 pages in appendices

Nea Harima

STUDENT COORDINATORS' TASKS AND EXPERIENCES IN CLINICAL PRACTICE GUIDANCE

- descriptive literature review

Student coordinators have an important role in carrying out the mentoring in their work units. In addition to carrying out the basic tasks of their everyday work the student coordinators are responsible for planning, executing and development of the guided clinical practice. This thesis aims to find out what concrete tasks the student coordinators have related to the guided clinical practice and what kind of experiences they have. The goal of this thesis is also to gain knowledge that can be applied to support and further develop the role of the student coordinators in the guided clinical practice.

The thesis was executed as a descriptive literature review. Cinahl, Medic, Medline and PubMed databases were utilised in the search for literature. As headwords, terms such as mentor, student coordinator, tutor nurse perspective were used. The search was manually completed. Altogether the search resulted in 139 publications, of which 12 were chosen for the literature review. The chosen articles went through analysis of the subject matter. Interview questions were conducted for the use of the principal. The principal of this thesis is the Heart Centre of TYKS.

The results confirm that different hospital districts follow the same principles on what kind of tasks the student coordinators are responsible for. Student coordinators in different hospital districts had dissenting opinions on how the responsibilities of their role had been communicated. In general, the student coordination is viewed as a useful practice and in general the student coordinators have good experiences of the guided clinical practice. As a result of the literature review five head themes were recognized: the student coordinator's feeling of success, time, support, workload and feedback.

It can be concluded that student coordinators have an extremely important role in their unit's guided clinical practice. A big part of the student coordinators work extends to tasks outside of the guided clinical practice as planning and development takes place outside of the practice period. In general, the mentors have positive experiences of their tasks related to student coordination. Many of the student coordinators would wish for more support. For further studies it could be useful to research the experiences of the student coordinators specifically in Finland and how the experiences vary between the different hospital districts in Finland as there is only a little previous research on these matters.

KEYWORDS:

student coordinator, tasks, experiences, clinical practice, mentoring

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET TAI SANASTO	6
1 JOHDANTO	7
2 OPISKELIJAOHJAUKSEN KESKEISET KÄSITTEET	9
2.1 Opiskelijaohjaus	9
2.2 Opiskelijaohjaaja	10
2.3 Opiskelijavastaava	10
2.4 Kliininen harjoittelu	11
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	12
4 KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TOTEUTTAMINEN	13
4.1 Aiheen valinta ja toimeksiantaja	13
4.2 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus	13
4.3 Tiedonhaun toteutus	15
4.4 Aineiston analyysi	16
4.5 Haastattelukysymysten laatiminen	17
5 TULOKSET	18
5.1 Aineiston kuvaus	18
5.2 Opiskelijavastaavien tehtävät	18
5.3 Opiskelijavastaavien kokemuksia kliinisen harjoittelun ohjauksesta	20
6 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	22
7 POHDINTA	24
7.1 Tulosten pohdinta ja johtopäätökset	24
7.2 Opinnäytetyön prosessi ja itsearviointi	26
7.3 Tutkimuksen hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset	27
LÄHTEET	28

LIITTEET

Liite 1. Taulukko tiedonhaun tuloksista.

Liite 2. Taulukko kirjallisuuskatsauksen tuloksista.

Liite 3. Taulukko kirjallisuuskatsauksen tuloksista.

Liite 4. Haastattelukysymykset.

KUVIOT

Kuvio 1. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheet

15

KÄYTETYT LYHENTEET TAI SANASTO

Tyks

Turun yliopistollinen keskussairaala

1 JOHDANTO

Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisen ja kehittämisen kulmakivinä ovat koulutetun ammattihenkilöstön saanti, alalla pysyminen ja osaaminen. Nämä ovat perusedellytyksien lisäksi myös haaste sosiaali- ja terveystalalla. Käytännön harjoittelujaksot tarjoavat opiskelijoille ikkunan työelämään tutustumiselle ja onnistuessaan työharjoittelut voivat vaikuttaa myönteisesti opiskelijoiden alalle sitouttamisessa. Käytännön kädentaitojen harjoittelu ja niin sanotun hiljaisen tiedon siirtäminen myös opiskelijoille mahdollistuu harjoittelujaksojen aikana. (Dombret & Tarkki 2008, 2.)

Sairaanhoidajakoulutuksen yksi tärkeimmistä osa-alueista on kliininen harjoittelu työelämässä. Sairaanhoidajakoulutuksen tulee sisältää kliinistä opetusta vähintään puolet koulutuksen vähimmäiskestosta. Koulutuksen sisältämä kliininen harjoittelu sisältää useamman käytännössä toteutettavan harjoittelujakson eri teemojen ja opintokokonaisuuksien mukaan. (2005/36/EY.)

Ennen harjoittelujaksoa suoritetaan teoriaopinnot sekä harjoitellaan hoitotyön taitoja koulun opetustiloissa. Tämän jälkeen oppiminen jatkuu harjoitteluna erilaisissa hoito- ja toimintaympäristöissä. Kliininen harjoittelu tapahtuu työelämässä, moniammatillisessa työyhteisössä. (Turun AMK 2018.) Harjoittelulla on suuri merkitys opiskelijan ammattitaidon kehittämisessä sekä ammatillisessa kasvussa. Harjoittelukokemukset voivat vahvistaa opiskelijan sitoutumista työelämään ja on tärkeää, että opiskelija kokee itsensä osaksi harjoitteluyksikön työyhteisöä, kollegana. (Manninen 2014, 35.) Opiskelijavastaavat tekevät tärkeää työtä harjoitteluiden onnistumiseksi. Opiskelijavastaavat toimivat yksikkönsä opiskelijaohjaukseen liittyvien asioiden vastuuhenkilöinä, ohjaajien yhdyshenkilöinä sekä tiedonvälittäjinä oppilaitoksen ja yksikön henkilökunnan välillä. Omalla toiminnallaan opiskelijavastaavat edistävät opiskelijaohjauksen hyvää laatua ja toimivuutta yksikössään. (KSSHP 2018.)

Tässä opinnäytetyönä toteutettavassa kirjallisuuskatsauksessa tarkastellaan opiskelijoiden kliinisen harjoittelun ohjausta opiskelijavastaavien näkökulmasta. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mitä tehtäviä opiskelijavastaaville kuuluu ja millaisia kokemuksia heillä on opiskelijan kliinisen harjoittelun ohjauksesta. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää opiskelijavastaavien toimenkuvan kehittämisessä ja heidän työnsä tukemisessa. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Varsinais-Suomen

sairaanhoidopiiriin Tyks Sydänkeskus, jossa halutaan kehittää opiskelijavastaavien työnkuvaa. Opinnäytetyön pohjalta on tarkoitus laatia haastattelukysymyksiä, joita toimeksiantaja voi hyödyntää yksiköittensä opiskelijavastaavien kokemusten kartoittamisessa sekä työnkuvan kehittämisessä.

2 OPISKELIJAOHJAUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

2.1 Opiskelijaohjaus

Opiskelijaohjaus on kokeneemman ja osaavan hoitajan päivittäistä ohjausta ja tuen antamista opiskelijalle käytännön harjoittelun aikana. Ohjaukseen kuuluu myös opiskelijan avustaminen tavoitteiden laatimisessa ja niihin pääsemisessä. (Lehtola & Vehkaperä 2008, 23.)

Ohjaussuhteessa ohjaaja ja opiskelija kohtaavat toisensa tasavertaisina ja ohjauksen aikainen kommunikointi on vastavuoroista. Ohjaus on tiedon, taidon ja selviytymisen yhteistä rakentamista, ja se kannustaa opiskelijaa itsenäiseen ja ratkaisukeskeiseen ajatteluun. Ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää esimerkiksi hoidon tai palvelun merkityksen ja kokee voivansa vaikuttaa siihen. Oman vaikutuksen merkitys suhteessa toimintaan on tärkeää opiskelijan motivoitumisen ja sitoutumisen kannalta. (Eloranta & Virkki 2011, 1920.)

Ohjaus on opetuksen osa-alue, jossa painottuu teoreettisen tiedon soveltaminen käytäntöön. Opiskelijaohjauksen tulee olla opiskelijan oppimista tukevaa. Tuki ja ohjaus ovat läsnä harjoittelujakson jokaisessa vaiheessa ja jokaisella osa-alueella. Tuki ja ohjaus ulottuvat käytännön hoitotaitojen omaksumiseen, persoonalliseen ja ammatilliseen kehitykseen, sekä näiden omaehtoiseen pohtimiseen. Harjoittelun ohjaus voi parhaimmillaan edistää opiskelijan ammatillista kasvua ja ohjata omatoimiseen reflektiiviseen itsearviointiin. (Elomaa ym. 2008.) Opiskelijaohjauksen tavoitteena on, että opiskelija oppii yhdistämään ja soveltamaan teoreettista ja käytännöllistä tietoa aidoissa potilastilanteissa sekä pääsee perehtymään käytännön hoitotyöhön (Lehtola & Vehkaperä 2008).

Ohjausta voidaan toteuttaa monella eri tavalla ja erilaisia menetelmiä hyödyntäen. Opiskelijaohjauksessa ohjaajan on kuitenkin pystyttävä yhdistämään teoreettinen tieto ja käytännön toiminta, esimerkiksi ohjaajan on kyettävä itse perustelemaan oma toiminta tai esittämään opiskelijalle aktiivisia kysymyksiä oppimisen tueksi. (Salminen & Virtanen 2008, 8.)

2.2 Opiskelijaohjaaja

Käsitteenä ohjaaja on hyvin monimerkityksinen. Englannin kielessä ohjaajaa tarkoittavia sanoja ovat muun muassa *mentor, tutor, instructor, protector, supervisor, sponsor, supporter* ja *guide*. Kaikki nämä kuvaavat henkilöä, jonka tehtävänä on opiskelijaohjaus. (Lehtola & Vehkaperä 2008.) Opiskelijaohjaajana voi toimia yksikössä työskentelevä laillistettu tai nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö (Lehtola & Vehkaperä 2008; HUS 2014).

Jokaisella opiskelijalla tulee olla harjoittelussa nimetty opiskelijaohjaaja, joka on käytännötasolla vastuussa opiskelijan ohjauksen toteuttamisesta (ValOpe 2017; VSSHP 2020). Ohjauksen kulmakivenä on näyttöön perustuva toiminta. Sen mukaan ohjauksen tulee perustua parhaan saatavilla olevan ajantasaisen tiedon hyödyntämiseen. (HUS 2014; Manninen 2014, 8.) Ohjaaja ja opiskelija tekevät tiivistä yhteistyötä koko harjoittelujakson ajan. Ohjaajan yksi tärkeimmistä tehtävistä on tukea opiskelijaa jokapäiväisissä hoitotyön tilanteissa. Opiskelijaohjaaja auttaa opiskelijaa harjoittelujakson tavoitteiden laatisemisessa sekä suunnittelee ja ohjaa harjoittelun niiden mukaan. Opiskelijaohjaukseen kuuluvat olennaisesti arviointi ja palautteen antaminen. Harjoittelujakson arviointikeskustelut opiskelija käy oman lähiohjaajansa kanssa. (Lehtola & Vehkaperä 2008, 23; VSSHP 2020.) Opiskelijaohjaajasta käytetään myös lähiohjaaja nimitystä (Salminen & Virtanen 2008, 6).

2.3 Opiskelijavastaava

Opiskelijavastaavat vastaavat työyksikössään opiskelijoiden ohjauksen toteutumisesta. Opiskelijavastaavat toimivat linkkinä oppilaitoksen, opiskelijan ja harjoitteluyksikön välillä. (KSSHP 2018; VSSHP 2020.) Jokaisessa terveydenhuollon harjoitteluyksikössä on nimetty yksi tai useampi opiskelijavastaava. Opiskelijavastaava on laillistettu tai nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka vastuualueena työyksikössä on opiskelijaohjaus. (HUS 2014.) Harjoitteluyksiköiden opiskelijavastaavien työnkuvaan kuuluu käytännön opiskelijaohjauksen lisäksi paljon suunnittelutyötä. He ovat vastuussa yksikön puolesta harjoittelujakson suunnittelusta, asianmukaisesta toteutuksesta sekä lähiohjaajan nimeämisestä. (VSSHP 2020.) Opiskelijavastaavat toteuttavat opiskelijavastaavan tehtäviä muiden sairaanhoitajan toimenkuvaan kuuluvien töiden ohella (HUS 2014; KSSHP 2018; VSSHP 2020). Opiskelijoiden perehdytys harjoittelujakson alussa on

opiskelijavastaavien vastuulla. Heidän työnkuvaansa kuuluu myös opiskelijaohjauksen aktiivinen kehittäminen sekä opiskelijaohjaajien opastus ja tukeminen. (Lehtola & Vehkaperä 2008, 23; Salminen & Virtanen 2008, 7.)

2.4 Kliininen harjoittelu

Sairaanhoitajakoulutuksen harjoittelujaksot perustuvat lakiin terveydenhuollon ammattihenkilöistä (1994/559). Sairaanhoitajakoulutukseen tulee sisällyttää opiskelua tulevaa työpaikkaa vastaavassa ympäristössä. EU-direktiivin mukaan sairaanhoitajakoulutuksen tulee kestää vähintään kolme vuotta tai sisältää vähintään 4 600 tuntia teoriaopintoja ja kliinistä opetusta. Kliinisen opetuksen osuus tulee olla vähintään puolet koulutusohjelman vähimmäiskestosta. (2005/36/EY.) Esimerkiksi Turun ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajat suorittavat 75 opintopisteen edestä kliinisiä opintoja (Turun AMK 2018).

Käytännön harjoittelun tavoitteena on ohjatusti perehdyttää opiskelijaa ammattiopintojen kannalta olennaisiin käytännön työtehtäviin sekä kannustaa tietojen ja taitojen itsenäiseen soveltamiseen työelämässä. Käytännön harjoitteluissa opiskelija saa mahdollisuuden päästä näkemään erilaisia työelämän tilanteita ja työtehtäviä, jotka ovat hänelle uusia sekä kokemus- että tietotasolla. (Lehtola & Vehkaperä 2008, 23.) Sairaanhoitajan ammatti on yhteistyöosaamista ja tiimityöskentelyä, mikä ilmenee jo opiskeluvaiheessa. Työelämän harjoittelujaksojen toteutus edellyttää yhteistyötä oppilaitoksen, ohjaavan opettajan, opiskelijan, harjoitteluyksikön sekä opiskelijaohjaajan välillä. (ValOpe 2017; VSSHP 2020.) Kliininen harjoittelu antaa opiskelijalle mahdollisuuden syventää osaamistaan, tutustua terveydenhoitoalaan sekä kehittää valmiuksia terveydenhuollon ammattilaisena (Diak 2020).

Harjoittelujaksot suoritetaan ohjattuna harjoitteluna ammattikorkeakoulun hyväksymissä sosiaali- ja terveystieteiden yksiköissä julkisella tai yksityisellä sektorilla (Opetusministeriö 2006, 70; Manninen 2014, 7). EU-direktiivin (2005/36/EY) mukaan sosiaali- ja terveydenhuoltoalan käytännön harjoitteluiden tulee olla oppilaitoksen koordinoimia ja valvomia oppimisjaksoja. Kliiniset harjoittelujaksot suoritetaan useassa osassa, ja ne sijoittuvat tasaisesti eri lukukausille. Sairaanhoitajakoulutus kestää 3,5 vuotta sisältäen seitsemän lukukautta. Opintopisteitä sairaanhoitajakoulutus sisältää 210. (Opetusministeriö 2006, 70.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä tehtäviä opiskelijavastaaville kuuluu ja millaisia kokemuksia heillä on opiskelijan kliinisen harjoittelun ohjauksesta. Tulosten perusteella laadittiin haastattelukysymyksiä Tyks Sydänkeskuksen yksiköiden käyttöön. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää opiskelijavastaavien toimenkuvan kehittämisessä ja heidän työnsä tukemisessa.

Tutkimuskysymykset:

1. Mitä tehtäviä opiskelijavastaaville kuuluu?
2. Millaisia kokemuksia opiskelijavastaavilla on opiskelijan kliinisen harjoittelun ohjauksesta?

4 KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Aiheen valinta ja toimeksiantaja

Opinnäytetyön toimeksiantaja Tyks Sydänkeskus on monta osastoa ja yksikköä sisältävä kompleksinen, jonka toiminta ulottuu Turun lisäksi Loimaalle, Uuteenkaupunkiin ja Saaloon. Sydänkeskukseen kuuluu erilaisten sydänsairauksien hoitoon erikoistuneita osastoja ja poliklinikoita. Vastuualueita Sydänkeskuksella on viisi: rytmihäiriöhoito, sepelvaltimohoito, sydämen vajaatoiminnan hoito, sydän- ja rintaelinkirurgia ja yleiskardiologia. (Tyks 2020.) Aihe valikoitui toimeksiantajan tarpeen mukaan. Tyks Sydänkeskus halusi saada tietoa opiskelijavastaavien kokemuksista tehtäviään kohtaan. Toiveena oli saada myös työkaluja, joiden avulla toimeksiantaja pystyy itse kartoittamaan yksiköidensä opiskelijavastaavien (n=13) kokemuksia ja sitä kautta löytämään keinoja opiskelijavastaavien työnkuvan kehittämiseen.

4.2 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, joka on yksi käytetyimmistä kirjallisuuskatsauksen lajeista. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa aineistot voivat olla laajoja, eivätkä niitä rajaa metodiset säännöt. Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi kuvaileva kirjallisuuskatsaus sopi erityisesti siksi, että sen tarkoituksena on etsiä olemassa olevaa tietoa ja vastata tutkimuskysymyksiin sen pohjalta. Valitusta aiheesta voidaan myös löytää uusia näkökulmia kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla. (Salminen 2011; Kangasniemi ym. 2013, 294.) Kirjallisuuskatsauksen tekemisessä on hyödynnetty systemaattisen kirjallisuuskatsauksen vaiheita. Työ ei itsessään täytä systemaattisen kirjallisuuskatsauksen kriteerejä, sillä Salmisen (2011, 10) mukaan siinä tutkijan tulee käydä läpi runsaasti tutkimusmateriaalia tiiviissä muodossa ja sen avulla korostaa oman aiheen merkityksellisyyttä. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on myös nostaa esille aikaisemmissa tutkimuksissa esiintyvät puutteet (Salminen 2011, 10), joita tässä työssä ei käsitellä. Tämän opinnäytetyön tieteellisyys ja tutkimuksellisuus eivät laajuudeltaan riitä systemaattiseksi kirjallisuuskatsaukseksi.

Kirjallisuuskatsauksessa on olennaista, että laaditaan selkeät tutkimuskysymykset, joihin työssä vastataan (Salminen 2011, 10). Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa

tutkimuskysymykset ovat tyypillisesti yksiselitteisiä, mutta aiheeltaan ne voivat olla laajoja. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus noudattaa prosessimallia niin tiedonhaussa kuin aineiston analyysivaiheessa. Aineiston hankinta ja tekstihaun yhteenveto sekä aineiston analyysi kuvataan taulukoidussa muodossa. Muiden tutkimustyyppien tapaan, myös kirjallisuuskatsauksen tulee olla toistettavissa jälkikäteen kenen tahansa toimesta. (Suho-
nen ym. 2016.)

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa neljään eri vaiheeseen ja kokonaisuuteen. Vaiheiden työstäminen tapahtuu osittain samanaikaisesti. (Kangasniemi ym. 2013, 294.) Kirjallisuuskatsauksen eteneminen noudatti selkeää kaavaa ja prosessi eteni järjestelmällisesti (Kuvio 1.). Ensimmäisenä muodostettiin tutkimuskysymykset, joita laadittaessa pidettiin mielessä opinnäytetyön tavoite. Tutkimuskysymykset antavat koko prosessille suunnan ja ne määrittelevät näkökulman, mistä valittua aihetta tutkitaan. Kuvailevassa eli narratiivisessa kirjallisuuskatsauksessa tutkimuskysymykset ovat tyypillisesti kysymysmuodossa. (Kangasniemi ym. 2013, 295-296.) Tähän opinnäytetyöhön laadittiin kaksi tutkimuskysymystä. Kun tutkimuskysymykset olivat muodostettu, siirryttiin aineiston valintaan. Tutkimuskysymykset määrittävät aineiston lähestymistavan ja ohjaavat siinä (Kangasniemi ym. 2013, 295; Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 78). Aineisto valittiin niin, että se vastaa tutkimuskysymyksiin. Seuraavat vaiheet, kuvailun rakentaminen ja tulosten tarkastelu etenivät ajoittain samanaikaisesti. Kuvailun rakentamisessa tärkeintä on luoda synteesi valitun aineiston pohjalta. (Kangasniemi ym. 2013, 297.) Aineistoista löytyneet tulokset vietiin taulukoihin. Nelivaiheisen kirjallisuuskatsauksen viimeinen vaihe on tulosten tarkastelu. Tässä työvaiheessa yhdistetään ja tiivistetään aineistosta löytyneet tulokset ja tarkastellaan niitä suhteessa aikaisempiin tutkimustuloksiin (Kangasniemi ym. 2013. 297).

Kuvio 1. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheet

4.3 Tiedonhaun toteutus

Aikaisempaa tutkimustietoa ja artikkeleita haettiin kirjallisuuskatsausta varten elektronisesti sekä manuaalisesti. Tiedonhaku toteutettiin Cinahl-, Medic-, Medline- ja PubMed-tietokannoissa. Tiedonhaussa hyödynnettiin PICO-strategiaa ohjaamaan kirjallisuushakua (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 98; Hotus 2020). Tiedonhaun ensimmäinen vaihe oli hakusanojen muodostaminen. Tietokannoissa tehtiin hakuja erilaisia hakusanoja hyödyntäen. Hauissa hyödynnettiin Boolean operaattoreita. Tiedonhaku rajattiin englannin- ja suomenkielisiin julkaisuihin. Muita mukaanottokriteerejä olivat: 1) julkaisu käsittelee opiskelijavastaavan ja opiskelijaohjaajan kokemuksia opiskelijaohjauksesta kliinisessä harjoittelussa, 2) julkaisu käsittelee opiskelijavastaavan tehtäviä 3) julkaisusta on koko teksti saatavilla. Käytetyt hakulausekkeet ja tulokset ovat kuvattuna taulukkoon liitteessä 1. Poissulkukriteerejä olivat 1) julkaisu ei käsittele opiskelijaohjausta kliinisessä harjoittelussa, 2) julkaisu ei vastaa tutkimuskysymyksiin. Tieteellisiä artikkeleita haettiin myös manuaalisesti. Aineistoa haettiin muun muassa hyödyntämällä valittujen

aineistojen lähdeluetteloita sekä käymällä läpi Hoitotiede-lehtien sisällysluettelot julkaisuajalta 2005-2020.

Hakutulokset käytiin ensin läpi otsikoiden perusteella ja niistä valittiin jatkotarkasteluun aihetta käsittelevät artikkelit ja tutkimukset. Otsikoiden mukaan karsiutui suuri osa hakutuloksista. Seuraavaksi luettiin otsikkotarkastelun läpäisseiden hakutulosten tiivistelmät. Tiivistelmien perusteella valittiin vielä aiheen kannalta osuvimmat julkaisut koko tekstin tarkasteluun. Vasta julkaisun koko tekstiin tutustumisen myötä tehtiin lopullinen päätös lähteen käytettävyydestä tähän opinnäytetyöhön. Aineistoihin tutustuttiin tutkimuskysymysten näkökulmasta.

4.4 Aineiston analyysi

Aineisto analysoitiin hyödyntäen sisällönanalyysia. Se sopii käytettäväksi kuvailevaan kirjallisuuskatsaukseen analysointimenetelmänä sen luonteen ansiosta. Valittu aineisto käytiin läpi ja artikkeleista poimittiin asiat, jotka vastaavat tutkimuskysymyksiin. Poimitut ilmaisut pelkistettiin ryhmittelyä varten. Ryhmittelyssä etsittiin aineistojen välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja, mikä auttoi aineiston kategorioinnissa. (Kyngäs ym. 2011; Niela-Vilén & Hamari 2016; Verne 2020.) Sisällönanalyysissä aineiston kuvailun sijaan tarkoituksena on luoda aineiston sisäistä vertailua ja luoda keskustelua sisältöjen välillä. Valituista aineistoista luodaan jäsennelty ja selkeä kokonaisuus, minkä tavoitteena on löytää vastauksia tutkimuskysymyksiin. (Kangasniemi ym. 2013, 269.)

Tässä opinnäytetyössä aineiston analysointi aloitettiin tutustumalla huolellisesti valittuihin artikkeleihin ja tutkimuksiin. Aineistot luettiin useaan kertaan läpi ja teksteistä poimittiin tutkimuskysymysten kannalta keskeiset virkkeet ja asiasisällöt korostuskynää tai tietokoneen tekstin korostusväriä hyödyntäen. Valitut aineistot kerättiin yhteen taulukkoon tutkimuskysymyksittäin. Taulukoihin kerättiin kunkin tutkimuskysymyksen kannalta oleelliset tulokset pelkistettyyn muotoon. Opiskelijaohjauskokemuksia harjoittelun aikana käsittelevät julkaisut ja niiden tulokset on kerätty yhteen taulukkoon (Liite 2.). Toiseen taulukkoon (Liite 3.) on kerätty opiskelijavastaavien tehtäviä käsittelevät julkaisut ja niistä löydetyt tulokset. Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin on erilliset lähteet, sillä yksikään löydetty artikkeli tai tutkimus ei vastannut molempiin tutkimuskysymyksiin.

Tässä opinnäytetyössä opiskelijavastaavalla sekä opiskelijaohjaajalla tarkoitetaan sairaanhoitajaa, jonka yhtenä työtehtävänä on toimia sairaanhoitajaopiskelijan klinisen

harjoittelun ohjaajana. Edellä mainituista käsitteistä käytetään myös yhteistä nimitystä *ohjaaja*. Opiskelijavastaavalle ei ole kansainvälisesti vakiintunutta tai suoraan tehtävänkuvaavaa kuvaavaa termiä. Aineistoon valituissa julkaisuissa käsitellään sairaanhoitajia, joiden vastuutehtävänä on yksikön opiskelijaohjaus. Tämä tehtävänkuva ilmenee aineistoissa kerronnan myötä.

4.5 Haastattelukysymysten laatiminen

Tämän kirjallisuuskatsauksen tulosten pohjalta laadittiin haastattelukysymyksiä toimeksiantajan käyttöön. Kysymysten tarkoituksena on toimia toimeksiantajan työyksiköissä apuvälineinä heidän opiskelijavastaavien työnkuvan kehittämisessä. Kysymykset ovat painotettu käsittelemään kirjallisuuskatsauksesta saatujen tulosten mukaisia aiheita ja sitä kautta tarjoamaan mahdollisimman suuren hyödyn Tyks Sydänkeskuksen yksiköille. Haastattelukysymykset on esitetty liitteessä 4.

5 TULOKSET

5.1 Aineiston kuvaus

Tietokantahakujen tulokseksi saatiin yhteensä 139 julkaisua, joista tämän kirjallisuuskatsauksen aineistoksi valikoitui 12 julkaisua. Aineisto sisältää sekä laadullisia että määrällisiä tutkimuksia ja artikkeleita. Opiskelijavastaavien tehtävistä ei ole tehty tieteellisiä tutkimuksia tai tehtäviä yhteen vetäviä julkaisuja, joten tässä kirjallisuuskatsauksessa opiskelijavastaavien tehtäviä vertailtiin eri sairaanhoitopiirien tekemien julkaisujen ja materiaalien välillä.

Aineisto käsittelee opiskelijavastaavan tehtäviä (n=5) ja opiskelijaohjauksen kokemuksia opiskelijan kliinisen harjoittelun ohjauksesta (n=7). Katsauksessa käytetyt artikkelit ovat julkaistu joko tieteellisessä lehdessä, tieteellisessä julkaisuarkistossa tai sairaanhoitopiirin omilla verkkosivuilla. Tutkimusaineisto sisälsi kansainvälisiä julkaisuja.

Aineiston kaikissa tutkimuksissa käsiteltiin luotettavuus- ja eettisyyskysymyksiä. Luotettavuutta pohdittiin monesti tutkimusotosten edustavuuden ja vastausten sisällöllisen laadun kannalta. Monesti tutkimuksien luotettavuutta lisäävänä kriteerinä pidettiin tutkimukseen käytettyä aikaa. Kyselytutkimuksissa tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltiin myös kysymysten asettelun näkökulmasta. Avoimilla kysymyksillä koettiin olevan luotettavuutta lisäävä vaikutus. Osallistujien haluttiin kertovan vastaukset omin sanoin, monesti keskustelun tukemana.

5.2 Opiskelijavastaavien tehtävät

Tässä opinnäytetyössä käsiteltävien sairaanhoitopiirien opiskelijavastaavien tehtäväkuvaukset eivät pääpiirteiltään eronneet toisistaan. Eri sairaanhoitopiirien määrittelemät opiskelijavastaavien tehtävät perustuivat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin tekemään valtakunnallisiin hoitotyön laatusuositukseen. (Vaasan sairaanhoitopiiri 2013; HUS 2014; EPSHP 2015; PSSHP 2020; VSSHP 2020.) Opiskelijavastaava vastasi työyksikössään opiskelijaohjauksesta ja sen kehittämisestä kokonaisuutena. Opiskelijaohjaus oli opiskelijavastaavan tehtävää suorittavan sairaanhoitajan vastuualue. Opiskelijoiden harjoittelujakson suunnittelu, toteuttamisesta vastaaminen, lähiohjaajan

nimeäminen sekä harjoitteluyksikön opiskelijaohjauksen kehittäminen olivat opiskelijavastaavan näkyvimmit ja sitä kautta merkittävimmät tehtävät. (HUS 2014).

Opiskelijavastaavan tehtävänä oli perehtyä terveysalan opetussuunnitelmiin, tietää opiskelijan harjoittelujaksolta vaaditut tavoitteet sekä tuntea opiskelijaohjauksen laatusuosituksukset (Vaasan sairaanhoitopiiri 2013; EPSHP 2015; VSSHP 2020). Harjoittelupaikkajärjestelmän seuranta ja harjoitteluyksikön tietojen päivittäminen kuuluivat osaston opiskelijavastaaville (HUS 2014; EPSHP 2015; VSSHP 2020). Tehtävään kuului paljon erilaisten opetus- ja perehdytysmateriaalien luomista sekä päivittämistä. Osaston perehdytyskansio ja perehdytysohjelma tulee olla ajan tasalla. (VSSHP 2020.) Opiskelijaohjauksen tueksi kerätyt materiaalit ja ohjeet käydään läpi vuosittain ja päivitetään muuttuneet toimintaohjeet (Vaasan sairaanhoitopiiri 2013; HUS 2014). Opiskelijavastaavan tuli olla tietoinen osastolle harjoitteluun tulevista opiskelijoista. Ennen uuden opiskelijan saapumista yksikköön tuli hänen harjoittelujaksonsa alkamisesta olla tieto myös muulla yksikön henkilökunnalla. (HUS 2014; PSSHP 2020; VSSHP 2020.) Opiskelijan harjoittelujakson alkaessa hänelle oli nimetty yksi tai useampi lähiohjaaja. Yksikön opiskelijavastaavalla oli myös vastuuna opiskelijan asianmukainen perehdytys harjoitteluyksikköön. (Vaasan sairaanhoitopiiri 2013; HUS 2014; PSSHP 2020; VSSHP 2020.) Opiskelijalla ja hänen lähiohjaajallaan tuli olla työnkuvasta huolimatta mahdollisimman paljon yhteisiä työvuoroja, jotta harjoittelun arviointi ja seuranta tukivat opiskelijaa. Viimekädessä opiskelijavastaavan tuli huolehtia, että opiskelija ja ohjaaja olivat mahdollisimman paljon samoissa työvuoroissa. (Vaasan sairaanhoitopiiri 2013; VSSHP 2020.)

Harjoittelujakson lopussa opiskelijan kanssa käydään arviointi- ja palautes keskustelu, johon lähiohjaaja tai opiskelija voi halutessaan kutsua myös opiskelijavastaavan mukaan (EPSH 2015; VSSHP 2020). Palautetta toivottiin myös toiseen suuntaan, eli opiskelijalta harjoitteluyksikköön. Opiskelijavastaavan tehtävänä oli ohjata harjoittelujakson päättävä opiskelija täyttämään sähköinen opiskelijapalaute (CLES) ja informoitava osastolle tuleista palautteista ja niiden sisällöstä muuta henkilökuntaa. Tarkoituksena on, että yksikön opiskelijaohjausta kehitetään saadun palautteen pohjalta. (EPSH 2015; VSSHP 2020.)

Opiskelijavastaava oli avainasemassa opiskelijamyönteisen ilmapiirin luomisessa ja ylläpidossa työyksikössään (EPSH 2015; VSSHP 2020). Opiskelijavastaava toimi myös yhteyshenkilönä osaston, opiskelijan, oppilaitoksen ja ohjaavan opettajan välillä koko harjoittelujakson ajan sekä tarvittaessa sen ulkopuolella (PSSHP 2020; VSSHP 2020). Opiskelijavastaava oli myös velvollinen puuttumaan mahdollisiin ongelmatilanteisiin

harjoittelujakson aikana (VSSHP 2020). Opiskelijaohjaajakoulutuksiin ja -palaveriin osallistuminen kuului myös olennaisena osana opiskelijavastaavan työnkuvaan (HUS 2014; EPSH 2015; PSSHP 2020; VSSHP 2020).

5.3 Opiskelijavastaavien kokemuksia klinisen harjoittelun ohjauksesta

Suurimmaksi osaksi ohjaajilla oli positiivisia kokemuksia opiskelijoiden ohjauksesta. Yksi opiskelijaohjauksen toteuttamisen kannalta merkittävimmistä tekijöistä oli ohjaajan saaman ajan riittävyys tehtävän suorittamiselle. Suurin osa ohjaajista koki, että opiskelijan ohjaukseen varattu aika on riittävä työn toteutukselle. (Rylance ym. 2017; Hyvärinen ym. 2019.) Ohjaustehtävään varatun ajan riittämättömyys lisäsi ohjaajan tyytymättömyyttä tehtävää kohtaan ja sillä oli stressitasoa nostattavia vaikutuksia (Bos ym. 2015; Devlin & Duggan 2019.) Ajan puute koettiin yhdeksi opiskelijavastaavan työn kuormittavimmaksi tekijäksi, mikä vähensi omaa innostusta opiskelijaohjausta kohtaan (Lehtola & Vehkaperä 2008).

Onnistumisen tunteita koettiin erityisesti silloin, kun opiskelija edistyi ja kehittyi käytännön hoitotehtävien tekemisessä. Ohjaajat halusivat tarjota opiskelijoille mahdollisimman antoisan ja oppimista edistävän harjoittelun. Uuden tiedon tai taidon opettaminen antoi ohjaajille paljon mielihyvää. (Jokelainen ym. 2013; Rylance ym. 2017; Hyvärinen ym. 2019.) Opiskelijan ja ohjaajan välistä luottamussuhdetta pidettiin tärkeänä. Luottamus opiskelijaan antoi ohjaajalle paremman tilan ja alustan toteuttaa omaa ohjaustehtäväänsä. Opiskelijan nauttima luottamus näkyi vastuun ja itsenäisesti suoritettavien tehtävien antamisena. Sairaanhoidajan ammatissa luottamus näyttelee suurta roolia, joten ohjaaja koki vastuunaan opettaa opiskelijalle myös näitä työyhteisön toimivuuden kannalta tärkeitä arvoja. (Jokelainen ym. 2013; Bos ym. 2015.)

Opiskelijan harjoitteluohjaajana toimiminen koettiin kuormittavaksi. Erityisesti työn henkinen kuorma oli ohjauksen aikana suurempana kuin perustyössä. (Bos ym. 2015.) Hyvin ja ajan kanssa tehty suunnitelma harjoittelun ja ohjauksen toteutuksesta sekä ohjaukseen käytössä oleva aika laskivat ohjaajien kuormittavuuden tunnetta. Mitä enemmän aikaa oli käytettävissä ohjaukseen kuuluvien osa-alueiden toteuttamiseen, sitä helpomaksi ohjaustehtävä koettiin. (Lehtola & Vehkaperä 2008; Bos ym. 2015.) Erityisesti ohjausvastuuseen liittyvät paperityöt aiheuttivat turhautumista ja tyytymättömyyttä (Rylance ym. 2017).

Palautteen antaminen koettiin tärkeäksi osaksi ohjausprosessia sekä ohjaajan ja opiskelijan ohjaussuhdetta. Palautteen antamiseen liittyi kuitenkin ristiriitaisia tunteita. (Jokelainen ym. 2013.) Positiivista palautetta ohjaajien oli helppo ja mielekästä antaa, ja sen antaminen koettiin usein hyvin luontevaksi. Positiivisen palautteen kertominen opiskelijalle kohotti myös ohjaajan omaa tyytyväisyyttä ja itsetuntoa. (Hyvärinen ym. 2019.) Negatiivista ja rakentavaa palautetta ohjaajan oli vaikeampi antaa (Bennett & McGowan 2014). Opiskelijan puutteisiin tai riittämättömiin taitoihin puuttuminen ja niiden puheeksi ottaminen koettiin epämiellyttävänä ja sitä pyrittiin välttelemään. (Jokelainen ym. 2013; Bennett & McGowan 2014.) Opiskelijan harjoittelujakson hylkääminen koettiin raskaaksi tilanteeksi. Ohjaaja koki harjoittelun hylkäämisen haluamattaan rangaistuksena opiskelijalle, vaikka jakson hylkääminen olisi perusteltua. (Bennett & McGowan 2014.) Opiskelijan arviointikeskustelut koettiin helpommiksi, jos siihen osallistui useampi ohjaaja (Jokelainen ym. 2013). Ohjaajat kokivat opiskelijoilta saamansa palautteen mielekkäänä ja pyrkivät sen mukaan kehittämään omaa ohjaustaan (Bos ym. 2015).

Ohjaajat tarvitsevat tukea vastuutehtävänsä toteuttamisessa monelta eri taholta. Opiskelijaohjauksen toteutuksen kannalta ohjaajat toivoivat eniten tukea esimieheltä. Hyvärinen ym. (2019) tekemän tutkimuksen mukaan opiskelijaohjaajat kokivat esimieheltä saamansa tuen riittäväksi. Tämä oli myös yhteydessä ohjaukseen varatun ajan riittävyyteen. Toisen tutkimuksen mukaan (Bos ym. 2015) ohjaajat kokivat esimiehen tarjoaman tuen riittämättömäksi, sillä esimiehen ei koettu olevan kiinnostunut ohjaajan työstä tai opiskelijasta. Työyhteisöltä saatu tuki koettiin puolestaan yleensä riittävänä. Ohjaajat pitivät tärkeänä työyhteisössä käytäviä keskusteluja opiskelijaohjauksesta ja siihen kuuluvista tehtävistä. Työkavereilta saatavaa tukea arvostettiin paljon. (Lehtola & Vehkaperä 2008; Bos ym. 2015; Hyvärinen ym. 2019.) Oppilaitokselta saatuun tukeen oltiin pettyneitä. Ohjaajat kokivat, että oppilaitokset eivät ottaneet opiskelijasta mitään vastuuta harjoittelujakson aikana. Ohjaajan oli vaikea saada yhteyttä opiskelijan ohjaavaan opettajaan, mikäli hänellä oli tarve jutella harjoitteluun liittyvistä asioista. Ohjaajat kokivat oppilaitoksen huonon yhteistyön harjoitteluyksikön kanssa merkkinä välinpitämättömyydestä opiskelijan harjoittelujaksoa kohtaan. Ohjaajat kokivat myös itsensä hylätyiksi, kun eivät päässeet keskustelemaan harjoittelun ohjaavan opettajan kanssa. (Bos ym. 2015; Ry-lance ym. 2017; Devin & Duggan 2019.)

6 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Etiikka tarkoittaa periaatteita, jotka määrittelevät hyvän ja oikean. Etiikka ohjaa ihmisiä tekemään valintoja ja toimimaan näiden yleisesti hyväksyttävien periaatteiden mukaan. (ETENE 2011). Tämän opinnäytetyöprosessin aikana pyrittiin sen jokaisessa työvaiheessa noudattamaan hyvää tieteellistä käytäntöä, eli rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012). Osa käytetyistä lähteistä oli englanninkielisiä. Hyvän tieteellisen käytännön normit korostuvat erityisesti aineiston analysoinnissa ja kääntämisessä toiselle kielelle. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa eettisyyttä ja luotettavuutta voidaan arvioida avaamalla sen eri vaiheet selkeästi (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 197; Kangasniemi ym. 2013, 292). Jokainen opinnäytetyön työvaihe on kuvattu avoimesti ja toiminta on pidetty läpinäkyvänä. Näillä toimilla on pyritty lisäämään opinnäytetyön luotettavuutta. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa käytetty aineisto voi olla laaja ja moninainen, joten valitun aineiston luotettavuuteen ja laatuun tulee kiinnittää huomioita (Suhonen ym. 2016, 9). Kuvailevaa kirjallisuuskatsausta kritisoidaan tutkimusmenetelmänä sen subjektiivisuuden ja sattumanvaraisuuden takia (Kangasniemi ym. 2013, 292). Tämä työ on pyritty tekemään objektiivisesti, eikä omien kokemusten tai näkemysten ole annettu vaikuttaa tutkimustuloksiin ja niiden raportointiin. Tutkimuksen luotettavuuden kriteerejä ovat uskottavuus, siirrettävyys, riippuvuus ja vahvistettavuus (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 197). Tarkasti rajatut tutkimusongelmat ja niiden yksiselitteisyys ovat keskiössä onnistuneen ja luotettavan tutkimuksen tekemisessä. Tutkimuksen luotettavuutta lisäävät myös hyvä tutkimussuunnitelma, työhön sopiva tiedonkeruu menetelmä sekä selkeä ja johdonmukainen raportti. (Kangasniemi ym. 2013; Heikkilä 2014.)

Tiedonhaun hakulausekkeet, tietokannat sekä haun rajaukset on avattu taulukkoon liitteessä 1. Tiedonhaku on toteutettavissa uudelleen kenen tahansa toimesta. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen luotettavuuden yhtenä mittana pidetään myös käytettyjen lähteiden luotettavuutta (Niela-Vilén & Hamari 2016, 25). Aineiston valinnassa on käytetty asiallisia hakukoneita mikä lisää opinnäytetyön lähdemateriaalin luotettavuutta. Aineistojen lähteet on ilmoitettu asianmukaisesti tekstissä ja lähdeluettelossa. Hakuprosessiin käytetyt resurssit vaikuttavat hakutulosten onnistumiseen ja käyttökelpoisten lähteiden löytymiseen. Hakuprosessi ei ole milloinkaan täydellinen, mutta hyvällä suunnittelulla voidaan edesauttaa sopivien lähteiden löytämistä. Hakujen huolellinen toteutus lisää myös prosessin luotettavuutta. (Niela-Vilén & Hamari 2016, 27.) Englanninkielisten julkaisujen

hakemisessa ilmeni hakusanojen osalta haasteita. Suomen kielen sanalle ”opiskelijavastaava” ei löydy englannin kielestä suoraa vastinetta, joten hakusanojen sisällöllistä merkitystä täytyi laajentaa opiskelijaohjaaja-termin vastaavaksi. Aikaisempaa tutkimustietoa opiskelijavastaavista on julkaistu vähän, joten raportin lähdeaineistoon jouduttiin valitsemaan myös yli kymmenen vuotta vanhoja julkaisuja.

Tähän kirjallisuuskatsaukseen valitun aineiston analysointi toteutui yhden henkilön toimesta, mikä voi heikentää työn luotettavuutta. Aineisto analysoitiin sisällön analyysillä, minkä tavoitteena on kuvata tutkittava ilmiö tiivistetysti, yleisessä muodossa ja lopputuloksena on tutkittavaa ilmiötä, eli tässä opinnäytetyössä tutkimuskysymyksiä kuvaavia kategorioita. (Kyngäs ym. 2011). Sisällönanalyysin mukaiset tulokset aineistosta on avattu. Aineistojen ja tutkimuskysymysten sekoittumisen välttämiseksi aineistojen tulokset on jaettu tutkimuskysymyksittäin omiin taulukoihin (Liitteet 2. ja 3.).

7 POHDINTA

7.1 Tulosten pohdinta ja johtopäätökset

Tässä opinnäytetyössä tutkimuskysymyksiä oli kaksi. Ensimmäinen johdatteli tarkastelemaan opiskelijavastaavien tehtäviä ja toisen myötä tutkittiin kokemuksia opiskelijaohjauksesta. Tutkimuskysymysten selkeys ja yksiselitteisyys edesauttoivat vastausten löytymistä.

Tässä opinnäytetyössä tarkastelussa olleiden sairaanhoitopiirien laatimat opiskelijavastaavien tehtävät poikkeavat toisistaan hyvin vähän. Varsinais-Suomen ja Etelä- Pohjanmaan sairaanhoitopiirien käytössä olevat tehtäväkuvaukset käsittelevät opiskelijavastaavien tehtäviä yksityiskohtaisesti ja konkreettisesti. Helsingin ja Uudenmaan sekä Vaasan sairaanhoitopiirin materiaalit kuvaavat opiskelijavastaavien tehtäviä suurpiirteisemmin. Opiskelijavastaavan tehtävät perustuvat vastuuseen, joka heillä on työyksikkönsä opiskelijaohjauksesta. Opiskelijaohjauksen vastuualuetta hoidetaan muiden sairaanhoitajalle kuuluvien töiden ohella (HUS 2014; VSSHP 2020). Opiskelijavastaava huolehtii siitä, että harjoittelujaksolle saapuvalla opiskelijalla on nimetty yksi tai useampi lähiohjaaja. Tämä tehtävä mainittiin jokaisessa tehtäviä kuvaavassa materiaalissa. Opiskelijan näkökulmasta lähiohjaajan merkitys harjoittelun suhteen on suuri (HUS 2014), joten jo pelkästään lähiohjaajan nimeäminen on iso tehtävä.

Opiskelijavastaavilla on paljon erilaisia tehtäviä ja vastuuta, mitkä eivät rajaudu pelkästään opiskelijan suorittaman harjoittelujakson ajalle. Opiskelijaohjausta lukuun ottamatta eniten aikaa vievät tehtävät sijoittuvat nimenomaan harjoittelujaksojen ulkopuolelle. (VSSHP 2020.) Erilaisten ohjeiden ja materiaalien luominen yksikön henkilökunnan käyttöön sekä esimerkiksi harjoittelujen hakualustan päivittäminen antavat vaihtelua perustyölle. Opiskelijavastaaville kuuluvien tehtävien tekemiselle tulee varata riittävästi aikaa. Hoitoalalla työskennellään usein paineen alla, joten vastuualueisiin kuuluvat työtehtävät eivät varmastikaan vähennä kiirettä. Riittävän ajan saaminen tehtävien hoitamiselle auttaa jaksamaan työssä. (Bos ym. 2015.) Suunnittelu- ja kehittämistyön lisäksi opiskelijavastaavat voivat toimivat myös opiskelijoiden lähiohjaajina (HUS 2014). Lähiohjaajana opiskelijavastaava saa realistisen käsityksen vastuualueestaan yksikössä. Ohjaustehtävän suorittaminen auttaa mahdollisten epäkohtien huomaamisen, mahdollistaa niiden

nopeamman realisoinnin ja sitä kautta tarjoaa työkaluja opiskelijaohjauksen tehokkaampaan kehittämiseen.

Ohjaajien kokemukset opiskelijaohjauksesta ovat pääsääntöisesti myönteisiä. Ohjaustyön kokemukset ovat subjektiivisia, ja siihen vaikuttavat persoona ja muut yksilölliset tekijät (Jokelainen ym. 2013). Lähiohjaajien mukaan myös hänen ja opiskelijan välinen suhde vaikuttaa ohjauskokemukseen. Ohjaajan ja opiskelijan molemminpuolinen luottamus ja arvostus ovat tärkeitä. (Lehtola & Vehkaperä 2008; Jokelainen ym. 2013.)

Opiskelijaohjaus tuo myös lisävastuuta työhön. Tutkimusten mukaan työn kasvavan vastuun koetaan lisäävän henkistä kuormitusta. Fyysisesti ohjauspäivät ovat perustyöpäiviä kevyempiä. (Lehtola & Vehkaperä 2008; Bos ym. 2015.) Liiallinen henkinen paine voi vaikuttaa lopulta työn ja ohjauksen laatuun. Ajalla koetaan olevan lieventävä vaikutus ohjauksen aiheuttamaan paineeseen (Bos ym. 2015). Ohjaukseen ja siihen kuuluvien tehtävien tekemiselle tulee olla tarpeeksi aikaa, jotta työ pystytään tekemään rauhassa ja sen tulos palvelee mahdollisimman kattavasti myös työyhteisöä.

Kirjallisuuskatsauksen tuloksista tuli ilmi, että opiskelijan ja ohjaajan väliset arviointi- ja palautekeskustelut vaikuttavat ohjauskokemuksiin. Opiskelijan arviointi ja palautteen anto on osa lähiohjaajan työnkuvaa. Positiivista palautetta opiskelijan toiminnasta on luonteva ja kiva antaa (Rylance ym. 2017). Positiivisen palautteen antaminen kohentaa myös ohjaajan omaa mieltä ja vaikuttaa näin ohjaustehtävän kokemiseen. Negatiivisen palautteen antaminen on puolestaan vaikeampaa ja se koetaan epämiellyttävänä (Jokelainen ym. 2013; Hyvärinen ym. 2019). Palautteen antamisessa ja sen saamisessa voi unohtua työn ulkoistaminen itsestään mikä voi aiheuttaa mielipahan kokemuksen. Tulosten mukaan lähiohjaajat kuulisivat mielellään opiskelijalta tulevaa palautetta omasta ohjauksestaan (Bos ym. 2015). Yksi opiskelijavastaavien tehtävistä on harjoitteluyksikön saaman opiskelijapalautteen tiedottaminen osaston henkilökunnalle (Vaasan sairaanhoitopiiri 2013; HUS 2014; PSSHP 2020). Ohjauksesta tuleva palaute on arvokasta ja se on myös pohjana opiskelijaohjauksen kehittämisessä, joten tämän tehtävän tärkeys korostui kirjallisuuskatsauksen tuloksissa.

Ohjaajan saamaa tuki vaikuttaa olennaisesti ohjaustehtävän suorittamiseen. Tulosten mukaan työyhteisön ja esimiehen antamaa tukea arvostetaan eniten (Lehtola & Vehkaperä 2018). Kollegoiden antama tuki opiskelijaohjaukseen koettiin riittävänä ja siihen olttiin tyytyväisiä. (Bos ym. 2015). Sairaanhoidajan työ on tiimityöskentelyä, minkä takia työyhteisön tuki korostuu. Esimiehiltä saatu tuki koettiin vaihtelevasti.

Kirjallisuuskatsauksen tuloksien pohjalta voi tehdä johtopäätöksen, että esimiehen antamaan tukeen oltiin tyytyväisempiä, jos opiskelijaohjaaja koki, että hänen ohjaustehtävillään annettiin riittävästi aikaa. Oppilaitoksen antamaan tukeen oltiin tyytymättömiä. Ohjaavan opettajan vähäinen tai kokonaan puutuva yhteydenpito koettiin pahimmillaan hylkäksenmerkkinä. Erityisesti ongelmatilanteissa olisi hyvä, että oppilaitoksen edustaja on mukana tilanteen selvittämisessä. Ohjaava opettaja on myös vastuussa harjoittelujakson toteutumisesta (HUS 2014), joten hänen tulee olla käytettävissä harjoittelujakson aikana ja tarvittaessa osallistua keskusteluun harjoittelujakson sujumisesta.

7.2 Opinnäytetyön prosessi ja itsearviointi

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää opiskelijavastaaville kuuluvia työtehtäviä sekä kartoittaa heidän kokemuksiaan opiskelijoiden kliinisen harjoittelun ohjauksesta. Toimeksiantaja oli kokenut tarpeen opiskelijavastaavia käsittelevälle opinnäytetyölle. Opinnäytetyöntekijällä aiheen valintaan vaikuttivat sen mielenkiintoisuus ja selkeys. Omien kliinisten harjoittelujaksojen myötä on päässyt näkemään opiskelijavastaavien työn merkityksen opiskelijan roolista.

Opinnäytetyön työvaiheista ja niiden toteutuksesta tehtiin suunnitelma, mikä käytiin läpi myös toimeksiantajan kanssa. Suunnitelma tehtiin huolellisesti ja siihen käytettiin aikaa, jotta se saatiin palvelemaan seuraavia työvaiheita mahdollisimman hyvin. Opinnäytetyön tekeminen eteni suunnitelman mukaisesti ja pysyi aikataulussa. Kokonaisuudessaan kirjallisuuskatsauksen tekeminen oli mielestäni vaativa ja se haastoi tekijänsä jokaisessa työvaiheessa. Opinnäyteprosessin haastavuuteen vaikutti myös tekijän kokemattomuus tutkimusprosessien tekemisestä. Lisähaastetta toi myös lähdemateriaalin vieraskielisyys.

Aineistohakuun perehtyminen vei odotettua enemmän aikaa ja hakulausekkeita täytyi varioida useaan otteeseen, jotta lähteiksi soveltuvia julkaisuja löytyi. Opiskelijavastaava-aiheisten tutkimusten vähäisyys ilmeni tiedonhakuvaiheessa.

Peilaten taaksepäin prosessin kulkuun, varaisin kokonaisuuden työstämiseen enemmän aikaa. Sisällön tuottamisen vaiheessa korostui se, että työskentelin yksin. Aika-ajoin olisi ollut hyödyllistä päästä vaihtamaan ajatuksia siitä, miten ajatukset saisi muotoiltua tekstiksi parhaalla mahdollisella tavalla. Kokonaisuudessaan opinnäytetyön tekeminen oli monipuolinen ja opettava kokemus. Suhtautuminen kirjallisuuskatsauksen tekemiseen

on muuttunut ja kynnys englanninkielisten tieteellisten julkaisuiden lukemiseen on laske-
nut.

7.3 Tutkimuksen hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset

Kirjallisuuskatsauksen pohjalta laaditut tutkimuskysymykset on laadittu palvelemaan toimeksiantajan tarpeita opiskelijavastaavien työn kokemusten kartoittamiseksi. Kirjallisuuskatsauksen tuloksia pystytään hyödyntämään myös hoitoalan eri harjoitteluyksiköissä. Eri sairaanhoitopiirien opiskelijavastaavien työtehtävien pohjalta tehty yhteenveto voi kannustaa omassa yksikössä noudatettavien tehtäväkuvausten tarkasteluun.

Opiskelijavastaavien työtä koskevia julkaisuja on olemassa hyvin vähän, joten tällä saralla on paljon uusia ja mielenkiintoisia tutkimusaiheita. Opiskelijavastaavien työnkuvan arvostus kasvanee koko ajan, minkä myötä myös sen tutkimuksellinen mielenkiinto nousee.

Jatkotutkimuksissa voisi selvittää opiskelijavastaavien kokemuksia kansallisella tasolla nimenomaan Suomessa ja miten opiskelijaohjauksen vastuualue koetaan eri sairaanhoitopiirien välillä tai jopa sairaalan sisällä eri osastojen välillä. Aikaisemmissa tutkimuksissa opiskelijaohjauksen vastuuhenkilöiden kokemuksista on pääsääntöisesti vain kansainvälistä näyttöä.

LÄHTEET

Bennett, M. & McGowan, B. 2014. Assessment matters – mentors need support in their role. British Journal of Nursing Vol. 23, No. 9, 454-458.

Bos, E.; Silen, C. & Kaila, P. 2015. Clinical supervision in primary health care; experience of district nurses as clinical supervisors – a qualitative study. BMC Nursing Vol. 14, No. 39. Viitattu 10.11.2020. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4517626/>

Devlin, N & Duggan, S. 2019. An evaluation of nurses' experiences of mentoring pre-registration students. British Journal of Nursing Vol. 29, No. 5, 308-313. Viitattu 10.11.2020. https://www.magonlinelibrary.com/doi/abs/10.12968/bjon.2020.29.5.308?rfr_dat=cr_pub++0pubmed&url_ver=Z39.88-2003&rfr_id=ori%3Arid%3Acrossref.org

Diak. 2020. Harjoittelu terveysalalla. Viitattu 20.10.2020. <https://www.diak.fi/opiskelu/opiskelijan-polku/harjoittelu/terveysala/>

Dombret, H. & Tarkki, E. 2008. Terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden käytännön harjoittelu työelämässä. Pro gradu- tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 18.11.2020. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/79458/gradu03067.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Elomaa, L.; Lakanmaa, R-L.; Paltta, H.; Saarikoski, M. & Sulosaari, V. 2008. Taitava harjoittelun ohjaaja. Turku: Turun ammattikorkeakoulu

Eloranta, T. & Virkki, S. 2011. Ohjaus hoitotyössä. Helsinki: Tammi

EPSHP 2015. Opiskelijavastaavan ja lähiohjaajan tehtävät. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri. Viitattu 26.11.2020. http://www.pohjanmaahanke.fi/files/7473/Opiskelijavastaavan_ja_lahiohjaajan_tehtavat.pdf

ETENE 2011. Sosiaali- ja terveysalan eettinen perusta. Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE. Sosiaali- ja terveys ministeriö. Viitattu 28.11.2020. <https://etene.fi/julkaisut/2011>

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY. Annettu 7.9.2005. Viitattu 20.10.2020. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005L0036&from=PT>

Heikkilä, T. 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. Tilastollinen tutkimus. Verkkomateriaali. Viitattu 26.11.2020. <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Hotus 2020. Tutkimustiedon hakeminen. Viitattu 21.10.2020 <https://www.hotus.fi/tutkimustiedon-hakeminen/>

HUS 2014. HUS Opiskelijaohjauksen käsikirja. Helsingissä 28.5.2014.

Hyvärinen, N.; Palonen, M. & Åstedt-Kurki, P. 2019. Ohjattu harjoittelu opiskelijamoduulissa: hoitajien kokemuksia hoitoalan opiskelijoiden ohjaamisesta ja oppimisesta. Hoitotiede Vol. 31, No. 1, 15-26.

Jokelainen, M.; Jamookeeah, D.; Tossavainen, K. & Turunen, H. 2013. Finnish and British mentors' conceptions of facilitating nursing students' placement learning and professional development. Nurse Education in Practice No. 13/2013, 61-67. Viitattu 20.11.2020. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1471595312001400?via%3Dihub>

Kangasniemi, M.; Pietilä, A-M.; Utriainen, K.; Jääskeläinen, P.; Ahonen, S-A. & Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. Hoitotiede Vol. 25, No. 4, 291-301

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, P. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy

Kyngäs, H.; Kääriäinen, M.; Elo, S.; Kanste, O. & Pölkki, T. 2011. Sisällönanalyysi suomalaisessa hoitotieteellisessä tutkimuksessa. Hoitotiede Vol. 23, No. 2, 138-148. Viitattu 28.11.2020. https://www.researchgate.net/publication/261723764_Sisallanalyysi_suomalaisessa_hoitotieteellisessa_tutkimuksessa

KSSHP 2018. Opiskelijaohjauksen vastuuhenkilöt. Viitattu 20.10.2020. https://www.ksshp.fi/fi-FI/Ammattilaiselle/Koulutus_ja_opiskelu/Terveysalan_opiskelijat/Opiskelijaohjau

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559 muutoksineen. Annettu Helsingissä 28.6.1994. Viitattu 19.10.2020 <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>

Lehtola, A. & Vehkaperä, A. 2008. Opiskelijaohjaus ennen ja jälkeen ohjauskoulutuksen – opiskelijavastaavien näkökulma. Pro gradu- tutkielma. Oulu: Oulun yliopisto.

Manninen, K. 2014. Experiencing Authenticity – The core of student learning in clinical practice. Thesis. Solna: Karolinska Institutet. Viitattu 18.10.2020. https://openarchive.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/41988/Thesis_Katri_Manninen.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Niela-Vilén, H & Hamari, L. 2016. Kirjallisuuskatsauksen vaiheet. Teoksessa Axelin, A.; Stolt, M. & Suhonen, R. 2016. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto. Hoitotieteenlaitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja A: 73/2016. 7-22

Opetusministeriö 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopinnot. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä. Viitattu 20.10.2020. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80112/tr24.pdf>

PPSHP 2020. Opiskelijaohjauksen laatusuosituksset. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Viitattu 26.11.2020. http://webd.savonia.fi/terta/oha/Lomakkeet/Opiskelijaohjauksen_laatusuosituksset_2010.pdf

Rylance, R.; Barrett, J.; Sixsmith, P. & Ward, D. 2017. Student nurse mentoring: an evaluative study of the mentors' perspective. British Journal of Nursing Vol. 26, No. 7, 405-409. Viitattu 12.11.2020. <https://www.magonlinelibrary.com/doi/abs/10.12968/bjon.2017.26.7.405>

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus. Vaasa 2011. Vaasan yliopiston julkaisuja. Viitattu 20.10.2020. https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978952-476-349-3.pdf

Salminen, L & Virtanen, H. 2008. Matkalla huippuosaajaksi – opetusharjoittelun mahdollisuudet. Turun Yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja A:56/2008.

Suhonen, R.; Axelin, A. & Stolt, M. 2016. Erilaiset kirjallisuuskatsaukset. Teoksessa Stolt, M.; Axelin, A.; & Suhonen, R. 2016. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto. Hoitotieteenlaitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja A: 73/2016. 7-22

Turun AMK 2018. Sairaanhoitaja (AMK), Turku, S18B. Viitattu 16.10.2020 <https://opinto-opas.turkuamk.fi/index.php/fi/21632/fi/21706/PSHTS18B/year/2018>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 19.10.2020. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tyks 2020. Huolehdimme sydäimestäsi. Sydänkeskus. Turun yliopistollinen keskussairaala. Viitattu 27.11.2020. <https://www.vsshp.fi/fi/toimipaikat/tyks/to2/Sivut/default.aspx#horisontaali1>

Vaasan sairaanhoitopiiri 2013. Opiskelijaohjauksen laatusuosituksset Vaasan sairaanhoitopiirissä. Vaasassa 2.1.2013. Viitattu 26.11.2020 <https://www.vaasankeskussairaala.fi/globalassets/yksikot/yksikoiden-tiedostot/hoitoalan-opetus/opiskelijaohjauksen-laatusuosituksset.pdf>

ValOpe 2017. Opiskelijaohjauksen laatusuosituksset. Kesäkuu 2017. Viitattu 20.10.2020. https://www.pssh.fi/documents/7796350/7841414/Laatusuosituksset_2017.pdf/57928396-0050-4201-ab93-a11881cc101e

Verne Liiketieteen tutkimuskeskus 2020. Tiedon analysointi. Tampereen yliopisto. Viitattu 20.10.2020. <https://www.tut.fi/verne/tutkimusmenetelmat/tiedon-analysointi/>

VSSHP 2020. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ja koulutussopimusjakson työtehtäväkuvaukset VSSHP:ssä. 26.5.2020. Viitattu 16.10.2020. <https://vsshp.fi/fi/ammattilaisille/opiskelijoille/Documents/Liite%201.%20Ohjatun%20harjoittelun%20ja%20koulutussopimusjaksojen%20ty%C3%B6teht%C3%A4v%C3%A4kuvausten%20p%C3%A4ivitys.pdf>

Liite 1. Taulukko tiedonhaun tuloksista.

Taulukko 1. Tiedonhaun tulokset.

TIEDONHAUN PÄIVÄMÄÄRÄ	TIETOKANTA	HAKULAUSEKKEET	RAJAUKSET	HAKUTULOKSET	OTSIKON MUKAAN VALITUT	TIIVISTELMÄN MUKAAN VALITUT	KOKO TEKSTIN MUKAAN VALITUT
9.11.2020	Cinahl	student mentor AND perspective	2000-2020, full text, English	23	3	3	2
9.11.2020	Cinahl	tutor nurse	2000-2020, full text, English	17	2	1	1
9.11.2020	Cinahl	student coordinator	2000-2020, full text, English	34	5	0	0
10.11.2020	Medic	opiskelija*vastaava* AND kokem*	koko tekstit, suomi ja englanti	39	5	2	1
10.11.2020	Medline	student mentor perspective	2010-2020, full text, English and Finnish	18	8	2 (ei saatavana ilmaiseksi)	0
15.11.2020	PubMed	student nursing mentoring AND perspective	2010-2020, free full text, English	8	3	1	1

Liite 2. Taulukko kirjallisuuskatsauksen tuloksista.

Taulukko 2. Opiskelijavastaavien kokemuksia.

TEKIJÄ, VUOSI, MAA	OTOS JA TUTKIMUSMETELMÄ	TARKOITUS	KESKEISET TULOKSET
<p>Hyvärinen, N.; Palonen, M. & Åstedt-Kurki, P.</p> <p>2019</p> <p>Suomi</p> <p>Ohjattu harjoittelu opiskelijamoduulissa: hoitajien kokemuksia hoitoalan opiskelijoiden ohjaamisesta ja oppimisesta</p>	<p>Tutkimus toteutettiin avoimena yksilöhaastatteluna.</p> <p>Tutkimukseen osallistui yhteensä 9 opiskelijointa ohjannutta sairaanhoitajaa kahdelta eri erikoissairaanhoidon vuodeosastolta Etelä-Suomessa.</p> <p>Osallistujista neljällä oli opistotasoinen sairaanhoitajatutkinto ja viidellä sairaanhoitaja AMK-tutkinto.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata hoitotyön opiskelijoiden ohjaamista ja opiskelijoiden oppimista.</p>	<p>Ohjausosaaminen kehittyi ohjauskokemusten myötä. Mitä enemmän opiskelijaohjausta oli taustalla, sitä paremmaksi oma ohjausosaaminen koettiin. Ohjausosaamisen kehittymisen koettiin osana ammatillista kehittymistä.</p> <p>Hoitajat kokivat haasteena pysyä taustalla opiskelijan hoitaessa potilasta. Tämä koettiin puutteena omassa ohjausosaamisessa.</p> <p>Opiskelijan edistyminen ja kehittyminen toi ohjaajille onnistumisen kokemuksia. Hoitaja tunsu onnistuneensa ohjauksessa, kun opiskelija oppi uutta ja kantamaan vastuuta.</p>

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

	Opiskelijaohjauksesta heillä oli kokemusta keskimäärin 16 vuotta (1-31 vuotta).		<p>Opiskelijaohjaus koettiin henkisesti perustyötä raskaampana, mutta fyysisesti kevyempänä. Ohjauksesta haluttiin pitää välillä taukoa, koska se vei aikaa muilta töiltä. Ohjauspäivät koettiin ajoittain hyväksi vastapainoksi perustyölle.</p> <p>Hoitajien kokemat puutteelliset taidot opiskelijaohjauksesta loi epävarmuuden tunteita. Ikäviä tilanteita koettiin aiheutuvat siitä, kun ohjaajalla ei ollut tarkkaa käsitystä opiskelijan tiedoista ja taidoista.</p> <p>Hoitajat toteuttivat hoitotyötä ja opiskelijaohjausta eritavoin. Asiasta keskustelu kollegoiden kanssa koettiin hyväksi toimintatavaksi. Ohjausvastuu koettiin jakautuvan epätasaisesti hoitajien välillä.</p> <p>Positiivista palautetta oli helpompi antaa kuin negatiivista palautetta.</p> <p>Esimiehen antama tuki koettiin riittäväksi ja ohjaukselle oli varattu tarpeeksi aikaa. Koulun ja opettajan tuki koettiin heikoksi. Opettajaan oli ajoittain jopa vaikea saada yhteyttä.</p>
--	---	--	--

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

<p>Jokelainen, M.; Jamookeah, D.; Tossavainen, K. & Turunen, H.</p> <p>2013</p> <p>Suomi, Englanti, Mauritius</p> <p>Finnish and British mentors' conceptions of facilitating nursing students' placement learning and professional development</p>	<p>Tutkimus toteutettiin kohde-ryhmähaastatteluina, laadullisena tutkimuksena. Suomalaiset ohjaajat jaettiin viiteen ryhmään, joissa jokaisessa oli 4-5 hoitajaa. Englantilaiset ohjaajat jaettiin neljään ryhmään, joissa jokaisessa oli 3-5 hoitajaa.</p> <p>Tutkimukseen osallistui 22 suomalaista opiskelijaohjaajaa ja 17 englantilaista opiskelijaohjaajaa.</p> <p>Ohjaajat työskentelivät vuodeosastolla, kotihoidossa, leikkausosastolla ja päivystyksessä.</p> <p>46%: lla hoitajista oli yli 15 vuoden kokemus opiskelijaohjauksesta.</p>	<p>Tutkimuksen päätarkoitus oli selvittää ja kuvata suomalaisten ja englantilaisten ohjaajien käsityksiä opiskelijoiden ohjauksesta kliinisessä harjoittelussa.</p>	<p>Ohjaajat kokivat, että opiskelijan persoonallisuuden tunteminen oli avain asemassa, jotta opiskelijaa pystyttiin tukemaan ja ohjaamaan yksilöllisesti. Erityisesti englantilaiset ohjaajat suosivat ohjaajan ja opiskelijan tutustumista ja keskustelua ohjauksen alkuvaiheessa opiskelijan yksilöllisten tarpeiden selvittämiseksi. Tärkeäksi koettiin, että opiskelija ohjaaja ymmärsivät toisiansa. Molempien maiden ohjaajat kokivat merkittävänä sen, että opiskelijaa kohdeltiin tasavertaisena työkaverina. Erityisesti suomalaiset hoitajat kokivat tärkeäksi välittää kiinnostusta ja kunnioitusta opiskelijaa kohtaan.</p> <p>Molempien maiden ohjaajien mielestä oli tärkeä tietää opiskelijan senhetkinen tieto- ja taitotaso, aikaisemmat harjoittelut sekä opiskelun vaihe. Harjoittelujakson tavoitteet olivat olennaista suhteuttaa opiskelijan senhetkiseen tasoon.</p> <p>Suomalaiset ohjaajat kokivat, että ohjaajan tuli auttaa opiskelijaa tutustumaan työyhteisöön ja luomaan heille turvallisen olon harjoittelussa.</p> <p>Molemmissa maissa koettiin, että oli tärkeää, että opiskelija koki itsensä osaksi työyhteisöä.</p>
---	---	---	--

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

		<p>Suomalaiset ohjaajat korostivat, että läheinen ja intensiivinen työsuhte opiskelijan kanssa oli hyvin tärkeää. Samalla sen luominen koettiin hankalaksi, sillä yhteisiä työvuoroja opiskelijan kanssa ei ollut tarpeeksi.</p> <p>Positiivinen ja salliva ilmapiiri ohjauksessa koettiin tärkeäksi ohjauksen onnistumisen kannalta. Tällöin opiskelijan kanssa oli helpompi keskustella ja tehdä yhteistyötä.</p> <p>Suomalaiset ohjaajat kokivat rentoutumisen, huumorin, vapaiden keskusteluiden myös negatiivisten asioiden ympärillä sekä opiskelijoiden huolien ja epäselvien kohtien selventämisen olevan välttämättömiä myötävaikuttajia</p> <p>Luottamusta pidettiin tärkeänä, esimerkiksi opiskelijalle annetaan tilaa itsenäiseen oppimiseen ja taitojen harjoittamiseen. Ohjaaja valvoo ja katsoo sivusta, muttei puutu tekemiseen.</p> <p>Ohjaajalla tulee olla laajempi tieto ja ymmärrys tekemistään hoitotoimista, jotta ne pystytään perustellen opettamaan opiskelijalle.</p>
--	--	--

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

			<p>Suomalaiset ohjaajat kokivat, että opiskelijoita tuli aktivoida enemmän kysymällä kysymyksiä esimerkiksi teorioista ja pyytämällä perustelemaan tekemiään hoitotoimia. He myös kokivat että, ohjauksessa on tärkeää puhua ajatuksia ääneen.</p> <p>Suomalaiset ja englantilaiset ohjaajat korostivat välittömän palautteen tärkeyttä. Heidän mielestään palautetta tuli antaa koko ajan ohjauksen aikana. Palautteen antamisessa tuli huolehtia positiivisesta ilmapiiristä. Yksityisyys oli myös huomioitava palautetta antaessa. Erityisesti negatiivista palautetta ei tule antaa kesken potilaanhoidon.</p> <p>Arviointikeskustelut koettiin helpommiksi, jos siinä oli kaksi ohjaajaa läsnä. Positiivista palautetta oli helppo ja kiva antaa, mutta esimerkiksi harjoittelujakson hylkääminen koettiin vaikeaksi ja raskaaksi.</p>
--	--	--	---

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

<p>Rylance, R.; Barret, J.; Sixsmith, P. & Ward, D.</p> <p>2017</p> <p>Englanti</p> <p>Student nurse mentoring: an evaluative study of the mentor's perspective</p>	<p>Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena. Kyselylomake jaettiin osallistujille yhdeksän kuukauden aikana.</p> <p>Tutkimukseen osallistui yhteensä 169 opiskelijaohjaajaa neljältä eri erikoisalalta: mielenterveyspotilaiden hoitotyö, aikuisten hoitotyö, lasten hoitotyö ja kehitysvammaisten hoitotyö</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on nostaa esille opiskelijaohjaajien rooli sairaanhoitajan työssä.</p>	<p>79% ohjaajista kertoivat, että kaikista antoisampaa opiskelijan ohjaamisessa oli oman tiedon siirtäminen opiskelijalle ja kun huomaa opiskelijan kehityksen. Ohjaajat antoivat mielellään positiivista palautetta opiskelijalle.</p> <p>Ohjaajat kokivat myös positiivisena sen, että he voivat oppia opiskelijalta uusia asioita. Opiskelijat tuovat harjoitteluyksikköön uutta ja ajantasaista tietoa suoraan oppilaitoksesta.</p> <p>Ohjaajat kokivat ohjauksen sujuvimmaksi niiden opiskelijoiden kanssa, jotka olivat innostuneita, kiinnostuneita sekä kykenivät tuomaan esille myös uusia toimintamalleja.</p> <p>Suurin osa ohjaajista koki opiskelijoiden kännyköiden käytön häiritsevän heidän ohjaustaan sekä opiskelijoiden oppimista. Kännykän käyttö harjoittelussa antoi opiskelijasta epäammattimaisen kuvan.</p> <p>48% ohjaajista kokivat opiskelijan ohjaukseen varatun ajan liian vähäiseksi. Jokaisella ohjaukseen kuluvalle osa-alueella aika koettiin liian vähäiseksi:</p>
---	---	---	---

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

			<p>ohjaukseen liittyvien paperitöiden tekemiseen ei ollut tarpeeksi aikaa tai opiskelijan ohjaukseen ei ollut varattu tarpeeksi aikaa.</p> <p>Osa ohjaajista koki, että ohjauksesta saatava taloudellinen lisä ei ollut samassa linjassa ohjaukseen käytetyn ajan panostuksen kanssa.</p> <p>Tutkimuksen mukaan ohjaajat kokivat, että opiskelijaohjaus oli jakautunut epätasaisesti osaston hoitajien kesken.</p>
<p>Bos, E.; Silen, C. & Kaila, P.</p> <p>2015</p> <p>Ruotsi</p> <p>Clinical supervision in primary health care; experiences of district nurses as clinical supervisors – a qualitative study</p>	<p>Laadullinen tutkimus, johon osallistui 24 opiskelijaohjaajaa.</p> <p>Aineisto kerättiin nauhoittamalla ryhmähaastatteluja.</p> <p>Haastateltavia ryhmiä oli kuusi.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää opiskelijaohjaajien kokemuksia opiskelijoiden ohjaamisesta käytännön harjoittelussa.</p>	<p>Ohjaajat kokivat, että oppilaitos ei ollut tukena opiskelijan harjoittelujakson aikana. Opettajat eivät käyneet harjoitteluyksiköissä harjoittelun aikana. Opiskelijaohjaajat eivät tienneet kuka oli oppilaitoksen puolelta vastuussa opiskelijan harjoittelusta. Ohjaajat kokivat itsensä hylätyksi oppilaitoksen puolesta.</p> <p>Opiskelijaohjaajat kokivat sellaiset ohjaussuhteet hankaliksi, missä opiskelija ei ollut motivoitunut harjoitteluun. Näissä tilanteissa korostui se, ettei oppilaitos ollut mukana opiskelijan harjoittelussa.</p>

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

			<p>Opiskelijaohjaajat eivät kokeneet saavansa esimieheltään tarvitsemaansa tukea. Yksikön esimies ei edes jutellut opiskelijan kanssa.</p> <p>Opiskelijaohjausvastuun vuorottelu koettiin positiivisena asiana työyksikössä. Opiskelijaohjaus vuorot vaihtelivat tasaisesti. Yhden opiskelijan ohjaaminen kerralla koettiin myös työtä edistäväksi asiaksi.</p> <p>Ohjaajat kokivat opiskelijalta saamansa palautteen mielekkäänä ja pyrkivät sen mukaan kehittämään omia ohjaustottumuksiaan. Ohjaajan ja opiskelijan välinen suhde koettiin vastavuoroiseksi ja yhdenvertaiseksi.</p> <p>Opiskelijaohjaajat kokivat ohjaustyön kuormittavat heitä. Ohjaus suoritettiin perustöiden rinnalla. Ohjaajat olivat huomanneet, että heidän työtaakkansa näkyi ja välittyi opiskelijoille. Ohjaajat eivät saaneet järjestettyä opiskelijan ohjaukseen riittävästi aikaa.</p> <p>Ohjaajat kokivat opiskelijaohjauksen lisäävän työn vastuuta, mikä teki heidän työstään stressaavampaa.</p>
--	--	--	---

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

			<p>Ohjaajille oli tärkeää, että he pystyivät kaikesta huolimatta luomaan opiskelijalle myönteisen ja oppimista edistävän ilmapiirin heidän harjoittelujaksonsa ajaksi.</p> <p>Ajan puute näkyi myös siinä, ettei ohjaaja opiskelija ehtineet keskustelemaan hoitotilanteista ja -tapahtumista jälkikäteen tarpeeksi. Ohjaajat kokivat, että yhteistä aikaa tilanteiden purkamiselle oli vaikea löytää, kun seuraavat työtehtävät painoivat päälle.</p> <p>Ohjaajat pystyivät luottamaan opiskelijoihin ja kokivat, että oppimisen kannalta oli hyvä, kun opiskelija joutui itse selvittämään ja ratkomaan monimutkaisia tilanteita.</p> <p>Opiskelijaohjaajat kokivat ylpeyttä roolistaan.</p> <p>Opiskelijaohjaajat kokivat ristiriitaisia tunteita ohjauksen aikana. Ohjaajat kokivat, ettei opiskelijaohjausta ollut suunniteltu esimiesten toimesta osaksi heidän perustehtäviensä.</p> <p>Opiskelijaohjauksen aikana perustehtävien määrä</p>
--	--	--	--

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

			<p>pysyi samana, vaikka niiden toteuttamiseen jäi ohjauksen takia vähemmän aikaa.</p> <p>Opiskelijaohjaajat kokivat kollegoiltaan saamansa tuen merkittävänä apuna.</p>
<p>Lehtola, A. & Vehkaperä, A.</p> <p>2008</p> <p>Suomi</p> <p>Opiskelijaohjaus ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen – opiskelijavastaavien näkökulma</p>	<p>Tutkimus toteutettiin Oulun yliopistollisen sairaalan Lasten ja nuorten tulosyksikössä vuosien 2006-2008 aikana.</p> <p>Tutkimuksessa oli 20 osallistujaa.</p> <p>Aineisto kerättiin avoimia kysymyksiä sisältävillä kyselylomakkeilla.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata opiskelijaohjausta ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen opiskelijavastaavien näkökulmasta.</p>	<p>Opiskelijavastaavien motivaatio kasvoi koulutuksen myötä. Uutta intoa saatiin kehittämään omaa osaamistaan opiskelijaohjaajana sekä itseään paremmaksi ohjaajaksi.</p> <p>Opiskelijavastaavien asenteet muuttuivat opiskelijaohjausta kohtaan. Opiskelijoiden ohjausta pidettiin tärkeämpänä kuin ennen koulutusta.</p> <p>Koulutuksen myötä opiskelijoille annettiin enemmän aikaa ja tilaa pohtia itsenäisesti ratkaisuja eritilanteisiin.</p> <p>Opiskelijaohjaukseen suhtauduttiin entistä positiivisemmin.</p> <p>Yleinen keskustelu työyksikössä opiskelijaohjauksesta lisääntyi työyksikössä.</p> <p>Koulutuksen myötä opiskelijavastaavat uudistivat yk-</p>

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

		<p>sikkönsä opiskelijaohjauksen materiaalit ja suunnittelivat opiskelijaohjauksen käytäntöjä uudelleen.</p> <p>Koulutus yhtenäisti ohjauuskäytäntöjä tulostyöyksikössä. Koulutuksen myötä eri työyksiköiden käytäntöjä alettiin vertailemaan, minkä myötä opiskelijaohjaukseen liittyviä käytänteitä muutettiin yhtenäisemmäksi.</p> <p>Yksittäisten ohjaajien jaksaminen huomioitiin paremmin ja vastuu opiskelijaohjauksesta jaettiin useammalle henkilölle. Työyksikössä valittiin useampi ohjaaja opiskelijaa kohden, mikä helpotti ohjaajien työtaakkaa.</p> <p>Opiskelijavastaavat kokivat olonsa varmemmiksi antaessaan palautetta. Opiskelijavastaavat uskasivat antaa paremmin palautetta myös niille opiskelijoille, joiden harjoittelujakso ei ollut sujut toivotulla tavalla.</p> <p>Yhteistyö ohjaavan opettajan kanssa koettiin edelleen vähäiseksi ja satunnaiseksi. Ohjaavaa opettajaa ei tavattu eikä yhteistyötä ollut.</p>
--	--	---

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

<p>Bennett, M. & McGowan, B.</p> <p>2014</p> <p>Englanti</p> <p>Assessment matters – mentors need support in their role</p>	<p>Tutkimukseen osallistui 35 opiskelijaohjaajaa.</p> <p>Osallistujia haastateltiin viidessä ryhmässä, joissa jokaisessa oli 5-10 opiskelijaohjaajaa. Haastatteluissa käytettiin avoimia kysymyksiä.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoitus oli tutkia opiskelijaohjaajien kokemuksia opiskelijoiden ohjauksesta kliinisessä harjoittelussa. Tarkoitus oli selvittää opiskelijaohjauksen hyvät ja huonot kokemukset.</p>	<p>Opiskelijaohjaajat kokivat tiedostavansa oman roolinsa merkityksen sekä sen vastuullisuuden opiskelijoiden ohjauksessa. Ohjaajat kokivat olevansa esimerkinä opiskelijoille ja halusivat toimia sen mukaan.</p> <p>Monelle opiskelijaohjaajalle ohjaus aiheutti stressiä ja huolta. Kokemuksen puute ohjaajana toimimisena oli yhteydessä tehtävästä koettuun paineeseen.</p> <p>Negatiiviseksi koetun palautteen antaminen koettiin hyvin vaikeaksi. Opiskelijan harjoittelujakson hylkääminen koettiin epämiellyttävänä ja jopa rankaisuna opiskelijalle ja sitä yritettiin vältellä.</p> <p>Opiskelijaohjaajat kokivat tarvitsevansa enemmän tukea tehtävässään. Ohjaajat kaipasivat enemmän vertaistukea, jotta voisivat keskustella opiskelijan ohjauksesta ja siihen liittyvistä asioista.</p>
<p>Devlin, N. & Duggan, S.</p> <p>2019</p> <p>Englanti</p>	<p>Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena hyödyntäen teemahaastattelua.</p> <p>Tutkimukseen osallistui kuusi</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli ymmärtää opiskelijaohjaajien kokemuksia opiskelijaohjauksessa, arvioida miten opiskelijaohjaajat koki-</p>	<p>Opiskelijaohjaajan rooli herätti vaihtelevia tunteita hoitajissa. Suurin osa suhtautui tehtävään taakkana, mikä perusteltiin sillä, ettei tehtävänkuvaa ollut avattu tarpeeksi, joten opiskelijaohjaajat kokivat, etteivät tienneet työnkuvan vaatimuksia.</p>

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu)

<p>An evaluation of nurses' experiences of mentoring pre-registration students</p>	<p>opiskelijaohjaajaa, joita haastateltiin yksitellen.</p>	<p>vat saamansa tuen ohjauksessa ja miten opiskelijaohjaajat sopeutuivat ohjaustehtäväänsä.</p>	<p>Ohjaajat kokivat, että oppilaitos ei tukenut opiskelijan harjoittelujaksoa. Suurin osa opiskelijaohjaajista ei tiennyt harjoittelujakson ohjaavan opettajan yhteystietoja, joten yhteyden pito opettajaan ei ollut mahdollista. Opettajat eivät olleet yhteydessä harjoittelupaikkaan.</p> <p>Opiskelijaohjauksen vastuuhenkilöt olivat sitä mieltä, että hoitajien yhteisiä koulutustilaisuuksia opiskelijaohjauksesta tulisi pitää enemmän ja säännöllisemmin. Niiden avulla voidaan parantaa hoitajien kiinnostusta opiskelijaohjaukseen sekä parantaa ohjauksen laatua.</p> <p>Opiskelijoiden harjoittelujakson arviointia pidettiin hankalana. Harjoittelun arvioinnin tueksi kehitetyt mallit eivät palvelleet tarvetta, joten opiskelijoiden arviointi ei ollut tasavertaista.</p>
---	--	---	--

Liite 3. Taulukko kirjallisuuskatsauksen tuloksista.

Taulukko 3. Opiskelijavastaavien tehtävät.

AINEISTON TIEDOT	KESKEISET TULOKSET
<p>Haapa, T.; Eckardt, M.; Koota, E.; Kukkonen, P.; Pohjamies-Molander, N. & Ruuskanen, S.</p> <p>2014</p> <p>HUS Opiskelijaohjauksen käsikirja</p> <p>(HUS 2014)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijaohjaus on vastuualueena. - Ilmoituksen tekeminen harjoittelujen hakualustalle. - Opiskelijan vastaanotto harjoitteluun saapuessa. -Yksikön opiskelijaohjauksansion päivittäminen vähintään kerran vuodessa. - Tiedottaa osastolle tulevista opiskelijoista muulle osaston henkilökunnalle. - Nimeää opiskelijalle lähiohjaajan. Voi myös itse toimia lähiohjaajana.
<p>Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri</p> <p>2020</p> <p>Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ja koulutus-sopimusjakson työtehtäväkuvaukset VSSH:ssä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - On vastuussa opiskelijan harjoittelujakson suunnittelusta, toteutumisesta ja kehittämisestä. - Oppilaitoksen ja harjoitteluyksikön välinen yhteydenpito - Tuntee opetussuunnitelman sekä opiskelijaohjauksen laatusuosituksen

(jatkuu)

Taulukko 3 (jatkuu)

(VSSHP 2020)	<ul style="list-style-type: none">- Tietää harjoittelujakson vaatimukset ja siihen asetetut tavoitteet- Pitää työyksikön muut työntekijät ajan tasalla yksikköön saapuvista harjoittelijoista- Ylläpitää yksikkönsä koulutus- ja opetusmateriaalia (mm. perehdytyskansio, nettisivut ja perehdytysohjelma)- Nimeää opiskelijalle lähiohjaajat- Huolehtii, että opiskelijalla ja hänen lähiohjaajalla on riittävästi yhteisiä työvuoroja- Harjoittelujakson alkaessa vastaanottaa ja perehdyttää opiskelijan yksikköön- On yhteydessä oppilaitokseen mahdollisissa ongelmatilanteissa harjoittelujakson aikana- Toimii esimerkkinä opiskelijamyönteisen ilmapiirin luomisessa ja ylläpidossa- Osallistuu palaute- ja arviointikeskusteluihin opiskelijan tai lähiohjaajan niin toivoessa- Huolehtii, että opiskelija täyttää sähköisen palautekyselyn (CLES) harjoittelujakson lopussa- Kehittää yksikön opiskelijaohjausta ja -olosuhteita opiskelijapalautteiden perusteella
---------------------	---

(jatkuu)

Taulukko 3 (jatkuu)

	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedottaa yksikön henkilökuntaa opiskelijoilta saadusta palautteesta harjoittelujaksolta - Osallistuu ohjaajakoulutuksiin - Pyytää opiskelijalta palautetta ohjauksestaan ja kehittää sen myötä omia ohjaustaitojaan.
<p>Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri</p> <p>2015</p> <p>Opiskelijavastaavan ja lähiohjaajan tehtävät</p> <p>(EPSHP 2015)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tuntee terveysalan opetussuunnitelmat, harjoittelujakson tavoitteet ja opiskelijaohjauksen laatuvaatimukset. - Selvittää yksikköön tulevien opiskelijoiden nimet. - Varmistaa harjoitteluun liittyvien sopimusten voimassaolon. - Huolehtii yksikön harjoittelupaikkailmoitusten ajantasaisuuden harjoittelujen haku sivustolle - Luo opiskelijamyönteistä ilmapiiriä yksikköön. - On tarvittaessa tukena arviointi- ja palautekeskusteluissa. - Ohjaa opiskelijaa täyttämään CLES- opiskelijapalautteen. - Informoi yksikköä opiskelijapalautteista ja järjestää aikaa niitä koskeville osaston yhteisille keskusteluille. - Osallistuu opiskelijaohjaaja-koulutuksiin

(jatkuu)

Taulukko 3 (jatkuu)

	<ul style="list-style-type: none"> - Huolehtii ohjattua harjoittelujaksoa koskevien dokumenttien toimittamisesta opetusylihoitajalle. - Osallistuu opiskelijavastaaville järjestettyihin tilaisuuksiin.
<p>Vaasan sairaanhoitopiiri</p> <p>2013</p> <p>Opiskelijaohjauksen laatusuositukset Vaasan sairaanhoitopiirissä</p> <p>(Vaasan sairaanhoitopiiri 2013)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Huolehtii, että jokainen opiskelija saa henkilökohtaisen ohjaajan/-t. Valinnassa huomioidaan opiskelijan ohjaustarpeet mm. äidinkieli, opintojen vaihe. - Informoi opiskelijalle harjoittelujakson alussa yksikön toiminnan, periaatteet ja työvuorolistojen täyttämisen. - Kokoo ohjaajien käyttöön ohjausmateriaalit, jotka sisältävät perustietoa eri koulutuksista, opetus- ja ohjausmenetelmiä, harjoittelujaksojen tavoitteet sekä opiskelijan valmiuksia koulutuksen eri vaiheissa.
<p>Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri</p> <p>2020</p> <p>Opiskelijaohjauksen laatusuositukset</p> <p>(PPSHP 2020)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Huolehtii, että opiskelijalle on nimetty vähintään yksi lähiohjaaja ennen harjoittelujakson alkamista - Pyydettyessä ilmoittaa oppilaitokselle opiskelijan lähiohjaajien nimet ja sähköpostiosoitteet - Osallistuu opiskelijaohjauspalaveriin - Pitää yksikön henkilökunnan ajan tasalla harjoitteluihin liittyvissä yleisissä asioissa

(jatkuu)

Taulukko 3 (jatkuu)

	<ul style="list-style-type: none">- Ennen harjoittelujakson alkamista toimii yhteyshenkilönä yksikön ja opiskelijan välillä- Esittäytyy opiskelijoille- Tarvittaessa ottaa yhteyttä ohjaavaan opettajaan harjoittelujakson aikana
--	---

Liite 4. Haastattelukysymykset.

1. Tiedätkö yksikkösi opiskelijavastaavalle kuuluvat tehtävät?
2. Mitkä tekijät edistävät opiskelijavastaavan työtä?
3. Mitkä tekijät heikentävät opiskelijavastaavan työtä?
4. Koetko saavasi riittävästi tukea opiskelijavastaavana esimieheltäsi?
5. Koetko saavasi riittävästi tukea opiskelijavastaavana työyhteisöltäsi?
6. Minkälaista tukea toivoisit saavan opiskelijavastaavana?